

Analiza društvenog utjecaja predložene intervencije
Uspostava novih veza i suradnje među mladima u domovini i
dijaspori: *cirkulacija mozgova*

Zagreb, rujan 2023.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Ukratko o predloženoj intervenciji

Budući da mladi pripadnici hrvatske dijaspeore i njihovi potomci, rođeni i odrasli u svijetu, posjeduju određena znanja, iskustva i kontakte te su umreženi u domicilnim društvima, a posjeduju ljubav prema matičnoj domovini, osjećaj nacionalnog identiteta i nacionalni ponos te su svojim znanjem spremni pomoći razvoju domovine (svjesni su njezinih prednosti i nedostataka), ova smjernica se odnosi na njihovo umrežavanje s mladima u Hrvatskoj, kao budućim nositeljima razvoja.

Inicijativa „Cirkulacija mozgova“ podrazumijeva provedbe inicijativa koje olakšavaju prijenos znanja i suradnju između mladih, uspješnih i utjecajnih pripadnika hrvatske dijaspeore i hrvatskih obrazovnih institucija (sveučilišta, veleučilišta), istraživačkih centara i industrija. To može uključivati gostujuća predavanja, istraživačka partnerstva, stručne projekte, edukativne radionice i stažiranja, kako bi se stručnost i iskustva hrvatske dijaspeore iskoristili za dobrobit mladih u Hrvatskoj.

Cilj aktivnosti je uspostaviti nove i funkcionalne programe razmjene između mladih iz dijaspeore i mladih u Hrvatskoj (primjerice mladih znanstvenika, stručnjaka, poduzetnika, umjetnika i sl.) kroz gostovanja u inozemstvu i Hrvatskoj; Pokrenuti nove oblike stručnih potpora (radionice, gostovanja, predavanja i sl.) uspješnih pojedinaca i organizacija iz dijaspeore na korist institucija i organizacija u domovini; Potaknuti projektну suradnju organizacija mladih i za mlade u Hrvatskoj i hrvatskih iseljeničkih zajednica.

Cilj te mjere je razvoj projektnih ideja, stvaranje veza i rješavanje zajedničkih problema između mladih iz Hrvatske i pripadnika druge i-ili treće generacije hrvatske dijaspeore na korist Hrvatske.

Inicijativa predviđa razvijanje posebne programske sheme financiranja projekata usmjerenih na partnerstva udruga mladih i za mlade u Hrvatskoj te iseljeničkih zajednica koja bi omogućila zajedničku prijavu projekata organizacija mladih i za mlade i iseljeničkih zajednica, a u cilju doprinosa nekome od ključnih nacionalnih ciljeva ili interesa Republike Hrvatske.

Također predlaže uspostavu i razvoj programa mentorstva, koji bi omogućio mentoriranje uspješnih mladih pojedinaca iz Hrvatske u inozemstvu, kod uglednih pripadnika hrvatskih iseljeničkih zajednica, ali i u obrnutom smjeru – mladi iz dijaspeore bi mogli izabrati mentore u domovini – u korporacijama, organizacijama, znanstvenim središtima i sl. Cilj je kreiranje novih mostova suradnje, novih projekata, razmjena ideja i iskustava...

Ključna aktivnost je pritom razviti posebnu programsku shemu financiranja projekata usmjerenih razvoju mentorstva za mlade iz Hrvatske u dijaspori, te mlade iz dijaspeore u Hrvatskoj.

Kao dobra referenca za kreiranje iznesenih prijedloga poslužila nam je i konferencija G2 Meeting, koju čini multidisciplinarna grupa Hrvata iz iseljeničtva i domovine, a čiji je cilj umrežiti poslovnu domovinsku i iseljenu Hrvatsku, te pomoći u jačanju ulaganja dijaspeore u domovinu. Oni već godinama uspješno pokazuju što bi i kako bi trebalo raditi, a na svojim konferencijama su ugostili niz utjecajnih političara, poduzetnika i svjetski priznatih stručnjaka hrvatskog podrijetla. Njihova misija je kroz umrežavanje poslovnih ljudi hrvatskog podrijetla iz svijeta povećati ulaganja iseljeničtva i izvoz hrvatskih proizvoda.

Također kao primjer dobre prakse poslužila nam je godišnja konferencija Udruge Hrvatsko-američkih profesionalaca (ACAP), koja je po prvi put svoju godišnju konferenciju organizirala u Zagrebu od 6. - 8. srpnja 2023. Tom prigodom, u Zagrebu su boravili vodeći poduzetnici i menadžeri hrvatskog podrijetla s američkog kontinenta kako bi se upoznali s ulagačkim mogućnostima koje pruža Hrvatska te se bolje povezali s hrvatskom poslovnom zajednicom.

Naime, nakon šest uspješnih konferencija održanih u Sjedinjenim Američkim Državama, moćna Ovogodišnja konferencija, koja se održala pod optimističnim nazivom "Connecting the Doers: Taking Croatia to the Next Level" okupila je predstavnike hrvatsko-američke poslovne scene, kojima je cilj međusobno povezivanje te razgovor o konkretnim koracima, koji im mogu pomoći u razvoju poslovanja, stjecanju globalnog uspjeha ili povezivanju s potencijalnim partnerima, ulagačima i klijentima. Cilj konferencije je bio potaknuti novu razinu suradnje između hrvatskih i američkih kompanija. Organizatori su svjesni kako hrvatski poduzetnici kontinuirano stavljaju Hrvatsku u središte svjetske pozornosti i jačaju njezin ugled kao nacije koja potiče ideje, inovacije i poduzetništvo. Stoga im ACAP u tome želi pomoći stavljajući im na raspolaganju svoja znanja i iskustva te ih povezujući s najboljima diljem svijeta. Inače, ACAP je utemeljen 2014. godine, a okuplja inspirativne poduzetnike, inovatore, znanstvenike, akademike, vodeće lidere hrvatske i američke poslovne scene. Među njima je bilo posebno zanimljivo vidjeti veliki broj mladih ljudi iz dijaspe, koji ne govore hrvatski, ali su spremni pomoći svojoj zemlji. Na tom novom entuzijazmu se mogu učinkovito primijeniti i navedene inicijative.

Dakle, inicijative i programi već postoje i odvijaju se u okviru privatnog sektora. Na tragu predloženih smjernica kreirale bi se nove, trajnije i učinkovitije javne politike, koje bi mogle polučiti konkretne rezultate.

OBRAZAC ZA ANALIZU DRUŠTVENOG UTJECAJA

1.	PODRUČJE PRIMJENE	
1.1.	Područje i tema smjernice	Uspostava novih veza i suradnje među mladima u domovini i dijaspori: <i>cirkulacija mozgova</i> Suradnja i zajednički projekti na području znanosti, istraživanja, obrazovanja te gospodarstva
1.2.	Što je problem koji zahtijeva novu javnu politiku?	Nepostojanje sustava, odnosno nedovoljna suradnja i nedostatan prijenos znanja između mladih, uspješnih i utjecajnih pripadnika hrvatske dijaspori i hrvatskih obrazovnih institucija (sveučilišta, veleučilišta), istraživačkih centara i industrija.
1.3.	Argument koji podržava potrebu za novom politikom	Slične inicijative i projektu trenutačno su prepuštene individualnim inicijativama pojedinaca i institucija; ne postoje adekvatni i strukturirani programi, niti načini financiranja. S druge strane postoji obostrana volja i potreba za takvim iskorakom.
2.	ISHOD / PROMJENA	
2.1.	Cilj koji se namjerava ostvariti	Cilj aktivnosti je uspostaviti nove i funkcionalne programe razmjene između mladih iz dijaspori i mladih u Hrvatskoj (primjerice mladih znanstvenika, stručnjaka, poduzetnika, umjetnika i sl.) kroz gostovanja u inozemstvu i Hrvatskoj; Pokrenuti nove oblike stručnih potpora (radionice, gostovanja, predavanja i sl.) uspješnih pojedinaca i organizacija iz dijaspori na korist institucija i organizacija u domovini; Potaknuti projektnu suradnju organizacija mladih i za mlade u Hrvatskoj i hrvatskih iseljeničkih zajednica.
2.2.	Konkretna promjena, odnosno ishod koji se očekuje u navedenom području	Razvoj programa mentorstva, koji bi omogućio mentoriranje uspješnih mladih pojedinaca iz Hrvatske u inozemstvu, kod uglednih pripadnika hrvatskih iseljeničkih zajednica, ali i u obrnutom smjeru – mladi iz dijaspori bi mogli izabrati mentore u domovini – u korporacijama, organizacijama, znanstvenim središtima i sl. Cilj je kreiranje novih mostova suradnje, novih projekata, razmjena ideja i iskustava

2.3.	Vremenski okvir realizacije	Trajni projekt
3.	UTVRĐIVANJE PREDUVJETA ZA REALIZACIJU	
3.1.	Moguća normativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Za provedbu inicijative nisu nužna normativna rješenja.
3.2.	Potrebna nenormativna rješenja za postizanje navedenog ishoda.	Inicijativa predviđa razvijanje posebne programske sheme financiranja projekata usmjerenih na partnerstva udruga mladih i za mlade u Hrvatskoj te iseljeničkih zajednica koja bi omogućila zajedničku prijavu projekata organizacija mladih i za mlade i iseljeničkih zajednica, a u cilju doprinosa nekome od ključnih nacionalnih ciljeva ili interesa Republike Hrvatske.
4.	GOSPODARSKI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA	
	Zahvaljujući priljevu znanja, koje je globalno konkurentno, hrvatsko gospodarstvo može imati snažne benefite. Cirkulacija znanja također izravno pridonosi konkurentnosti, stjecanju novih znanja i vještina, privlačenju talentiranih i uspješnih pojedinaca iz dijaspore te otvaranju novih tržišta.	
5.	SOCIJALNI UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA	
	Predloženom intervencijom podiže se kvaliteta življenja i poslovanja u Hrvatskoj, privlače novi mladi, obrazovani i talentirani stanovnici te se ubrzava njihova integracija u hrvatsko društvo. Osim toga, implementacija predložene mjere razvija svijest o različitom među mladima iz dijaspore i matične države te je doprinosi socijalnoj koheziji hrvatskog društva.	
6.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA TRŽIŠTE RADA	

	Predloženom intervencijom se pozitivno utječe na tržište rada u Hrvatskoj, prvenstveno privlačenjem mladih i obrazovanih ljudi iz hrvatske dijaspor, otvaranjem novih tržišta za hrvatske proizvode i usluge, podizanjem konkurentnosti poslovanja u Hrvatskoj, implementacijom novih usluga i plasiranjem novih proizvoda.
7.	UČINCI PREDLOŽENIH POLITIKA NA MEĐUNARODNI UGLED HRVATSKE Privlačenjem novih mladih, obrazovanih i talentiranih stanovnika, te otvaranjem za nove ideje i inicijative, Hrvatska postaje poželjna useljenička zemlja za mlade obitelji te istodobno jača imidž, ne samo turističkog već i gospodarskog brenda koji u obzir uzima i socijetalnu važnost suvremenih odnosa.
8.	ZAKLJUČAK Hrvatska mora početi privlačiti, ne samo turiste, već i talentirane stanovnike. Istraživanja pokazuju kako je veliki broj onih u dijaspori koji bi se vratili ili uselili u Hrvatsku zbog kvalitete života, samo kad bi ih manje smetala učinkovitost institucija, uvjeti za poslovanje, sporost pravosuđa te mentalitet koji ne podnosi uspjeh i sposobnost. Zato do značajnijeg vala useljavanja, odnosno povratka naglasak treba staviti na međusobno umrežavanje mladih, razmjenu znanja i iskustava te zajedničke projekte. To je prvi korak do povratka i useljavanja, odnosno međusobnog razumijevanja i uspostave novih oblika suradnje.

Napomena: Predstavljeni sadržaj isključiva je odgovornost proveditelja aktivnosti analize društvenog utjecaja predloženih intervencija u okviru projekta "zaJEDNO srce, jedna duša, jedna Hrvatska" koji se financira iz Europskog socijalnog fonda.

